

2026-10-15

Diarienummer: S2026/01273

Socialdepartementet

S.remissvar@regeringskansliet.se

IDEELLA SVERIGES REMISSVAR PÅ SOU 2026:35, EN ÅLDERSGRÄNS FÖR BARNNS TILLGÅNG TILL SOCIALA MEDIER

Ideella Sverige är den samlande organisationen för ideellt engagemang. Vi arbetar för att fler människor ska kunna engagera sig ideellt och för att organisationer ska ha goda och långsiktiga förutsättningar att ta emot, utveckla och behålla engagemang. Genom Volontärbyrån förmedlar vi ideella uppdrag över hela landet och stärker organisationers arbete med ideellt engagemang genom kunskap, utbildning och stöd.

Ideella Sveriges medlemmar består av en bredd av organisationer – alltifrån Sveriges största civilsamhällesorganisationer till medlemmar med ett fåtal anställda. Tillsammans representerar de hundratals individuella föreningar, tusentals anställda och hundratusentals ideellt engagerade människor. Medlemmarna förenas av att de verkar för social sammanhållning, gemenskap, jämlikhet och människors möjlighet att påverka sin egen livssituation. Medlemmarna bidrar alla till en starkare demokrati och välfärd samt att ge människor en röst.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Ideella Sverige tillstyrker förslaget om en åldersgräns för barnns tillgång till sociala medier med väsentliga synpunkter. Ideella Sverige delar utredningens bedömning att barn behöver ett starkare skydd mot de risker som finns på sociala medier. Utredningen beskriver bland annat hur barn utsätts för skadligt innehåll, digitala kränkningar, sexuella kontaktförsök och rekrytering till kriminalitet, samtidigt som plattformarnas utformning och algoritmstyrda flöden kan bidra till problematisk och beroendeframkallande användning.

Ideella Sverige ser därför att det finns skäl att införa en åldersgräns. En gemensam reglering kan också ge ett tydligare stöd till föräldrar och andra vårdnadshavare i att sätta gränser för barnns användning av sociala medier, i stället för att ansvaret helt läggs på enskilda familjer. Samtidigt kan en åldersgräns inte ensam hantera de problem som utredningen identifierar. Ideella Sverige anser att arbetet i första hand behöver inriktas på att göra de digitala miljöerna säkrare för barn och ställa högre krav på plattformarnas ansvar, utformning och funktioner. En nationell åldersgräns bör därför ses som en del av ett bredare arbete för att stärka skyddet för barn i digitala miljöer.

Barns behov av skydd behöver samtidigt ses tillsammans med deras möjligheter till delaktighet, gemenskap och inflytande. Sociala medier används inte enbart för underhållning utan även för information, organisering, föreningsliv, ideellt engagemang och demokratiska samtal. Utredningen konstaterar själv att sociala medier utgör forum för organisering, diskussion och information och att barn i stor utsträckning använder dem för att utöva sina civila och politiska rättigheter, samt att göra sin röst hörd i frågor som är viktiga för dem. Ideella Sverige anser därför att konsekvenserna för barns faktiska möjligheter att hitta till föreningsliv, ideellt engagemang och demokratiska sammanhang behöver analyseras betydligt mer ingående. Den fortsatta beredningen behöver också innehålla konkreta åtgärder för att säkerställa att ett stärkt skydd i digitala miljöer inte samtidigt begränsar barns tillgång till samhällsinformation, demokratiska samtal och vägar in i trygga gemenskaper och ideellt engagemang.

11.2 En ny lag med en åldersgräns för barns tillgång till sociala medier

Förslag: En ny lag införs med reglering av en åldersgräns för barns tillgång till sociala medier. Syftet med lagen är att skydda barns hälsa, säkerhet och trygghet.

Ideella Sverige tillstyrker förslaget med synpunkter. Ideella Sverige delar utredningens bedömning att samhället behöver agera för att stärka barns skydd i digitala miljöer. De risker som utredningen redovisar är allvarliga och motiverar åtgärder.

Samtidigt anser Ideella Sverige att en åldersgräns inte får bli ett substitut för arbete med att minska riskerna i de digitala miljöerna i sig. Barn ska inte bära huvudansvaret för risker som uppstår genom hur plattformarna är utformade och drivs.

Utredningen konstaterar själv att en åldersgräns inte kan vara ett svar på samtliga risker som följer av barns internetanvändning och att regleringen behöver kombineras med andra åtgärder. Ideella Sverige anser därför att Sverige parallellt med införandet av en åldersgräns bör fortsätta verka, inte minst inom EU, för ett stärkt ansvar för plattformarnas utformning och innehåll som kan innebära risker för barn.

11.3.1 Lagen bör avgränsas till barns tillgång till vissa onlineplattformar

Förslag: Åldersgränsen ska gälla barns tillgång i inloggat läge till onlineplattformar som gör det möjligt för användare att dels upptäcka, ansluta sig till och kommunicera med varandra, dels dela och upptäcka innehåll med allmänheten.

Ideella Sverige tillstyrker förslaget med synpunkter. Ideella Sverige anser att konsekvenserna av lagens tillämpningsområde behöver analyseras närmare ur ett deltagande- och demokratiperspektiv.

För barn och unga är digitala plattformar i dag en del av den infrastruktur genom vilken de söker information, hittar gemenskaper och kommer i kontakt med ideella organisationer, ideellt engagemang och olika samhällsfrågor. Utredningen själv belyser att sociala medier kan bidra till social tillhörighet, kunskap och möjlighet att göra sin röst hörd.

Digitala plattformar används också som praktiska verktyg inom föreningslivet, exempelvis för kommunikation, samordning och organisering av ideella uppdrag. Regleringen behöver därför analyseras inte bara utifrån barns möjligheter att hitta till ett engagemang, utan också deras möjligheter att delta i och upprätthålla ett redan påbörjat engagemang.

Föreningsliv och ideellt engagemang kan ge barn möjlighet att ingå i meningsfulla sociala sammanhang, utveckla intressen, påverka sin omgivning och tillsammans med andra agera i frågor som är viktiga för dem. Det är därför angeläget att reglering som syftar till att skydda barn inte samtidigt skapar nya eller högre trösklar till sådana sammanhang.

Ideella Sverige anser att regeringen i den fortsatta beredningen särskilt behöver analysera hur regleringen påverkar barns faktiska möjligheter att:

- hitta till föreningsliv och ideellt engagemang,
- ta del av information om organisationer, aktiviteter och samhällsfrågor,
- delta i demokratiska samtal och opinionsbildning som i dag till stor del sker via sociala medieplattformar,
- komma i kontakt med andra för att organisera sig kring gemensamma intressen och samhällsfrågor, och
- delta i och upprätthålla ett redan påbörjat ideellt engagemang, inklusive kommunikation och samordning med andra engagerade.

Analysen bör särskilt uppmärksamma de barn för vilka digitala miljöer har stor betydelse för möjligheten att hitta gemenskap och delta i samhället.

11.3.2 Lagen bör förse med vissa uttryckliga undantag från

tillämpningsområdet

Förslag: Onlineplattformar som tillhandahålls av civilsamhällets organisationer ska undantas från lagens tillämpningsområde.

Ideella Sverige tillstyrker förslaget, men anser att konsekvensanalysen behöver utvecklas avsevärt. Ideella Sverige välkomnar att utredningen särskilt uppmärksammar civilsamhällets betydelse för samhällsutvecklingen och demokratin och föreslår ett undantag för onlineplattformar som tillhandahålls av civilsamhällets organisationer. Utredningen motiverar undantaget med att politiska organisationer och andra civilsamhällesorganisationer fyller en viktig funktion i den svenska demokratin.

Undantaget är viktigt för att barn fortsatt ska kunna delta i digitala verksamheter och gemenskaper som civilsamhällets organisationer själva tillhandahåller. Ideella Sverige anser samtidigt att undantaget inte i sig säkerställer barns möjligheter att hitta till sådana sammanhang.

Utredningen konstaterar att sociala medier i dag utgör en viktig kontaktpunkt för den som vill engagera sig i eller komma i kontakt med civilsamhällets organisationer. Vid utredningens samtal med barn- och ungdomsrörelser har organisationerna framhållit att sociala medier är den viktigaste vägen för att nå nya och befintliga medlemmar och att plattformarna därför är en viktig del av deras medlemsrekrytering och informationsspridning till unga målgrupper. Det är därför av största vikt att skilja mellan barns möjligheter att delta i en organisation som de redan känner till och deras möjligheter att över huvud taget upptäcka organisationen och hitta vägen in i ett ideellt engagemang.

Det är heller inte rimligt att utgå från att barn själva ska söka sig till särskilda plattformar som civilsamhällets organisationer tillhandahåller. För att kunna göra det behöver barnet redan känna till att organisationen och plattformen finns. Det riskerar i sig att lägga ett oproportionerligt stort ansvar på barnet att själv hitta alternativa vägar till föreningsliv och engagemang.

Ideella Sverige anser därför att regeringen behöver fördjupa analysen av vilken funktion civilsamhällets egna digitala plattformar faktiskt fyller. Analysen bör bland annat belysa:

- I vilken omfattning civilsamhällets organisationer tillhandahåller egna onlineplattformar.
- Hur många barn och unga som använder dessa och hur barn och unga hittar till plattformarna.
- I vilken utsträckning de i praktiken kan fungera som alternativ till de stora sociala medieplattformarna när det gäller att skapa vägar in i ideellt engagemang och föreningsliv.
- Vilka organisatoriska och ekonomiska förutsättningar civilsamhällets organisationer har att utveckla och långsiktigt tillhandahålla egna digitala plattformar.

Undantaget är således viktigt, men det kan inte ensamt kompensera för de konsekvenser som minskad tillgång till de stora sociala medieplattformarna kan få för barns vägar in i föreningsliv och andra demokratiska sammanhang. På längre sikt kan det också få konsekvenser för föreningslivets återväxt, det ideella engagemanget, civilsamhället och demokratin.

12.2 Lagen bör utvärderas och negativa konsekvenser förebyggas

Bedömning: Regeringen bör ge en myndighet i uppdrag att analysera behovet av särskilda insatser för grupper med särskilda sårbarhetsfaktorer och deras organisationer. Effekterna av den nya lagen bör utvärderas inom tre till fem år efter ikraftträdandet.

Ideella Sverige tillstyrker bedömningen, men anser att uppdraget och utvärderingen behöver ges ett bredare perspektiv.

Ideella Sverige delar utredningens bedömning att staten behöver ta ansvar för att negativa konsekvenser av en åldersgräns förebyggs. Utredningen pekar särskilt på barn med funktionsnedsättning, HBTQI-unga, hemmasittande barn och barn som upplever ensamhet och konstaterar att digitala miljöer för vissa barn har haft stor betydelse för identifikation, kontaktvägar och möjlighet att bryta isolering. Det är viktigt att dessa barn inte lämnas utan fungerande alternativ när deras tillgång till sociala medier begränsas.

Ideella Sverige anser samtidigt att uppdraget bör omfatta barns möjligheter till deltagande och engagemang mer generellt. Staten behöver följa om åldersgränsen skapar nya trösklar för barn att hitta till ideellt engagemang, föreningsliv och andra trygga gemenskaper.

Utvärderingen bör därför särskilt följa:

- barns och ungas deltagande i föreningslivet och ideellt engagemang,
- barns möjligheter att hitta till nya organisationer och aktiviteter,
- civilsamhällets möjligheter att nå och involvera barn och unga,
- barns tillgång till demokratiska samtal, samhällsinformation och organisering, samt
- om konsekvenserna skiljer sig mellan olika grupper av barn.

Ideella Sverige vill också understryka att civilsamhället bör involveras i arbetet med att utveckla alternativa trygga arenor och kontaktvägar. Organisationerna kan spela en viktig roll, men det kan inte förutsättas att ideella organisationer inom befintliga resurser ska kompensera för de konsekvenser som en ny reglering medför. Om civilsamhället förväntas utveckla nya digitala eller fysiska mötesplatser behöver staten säkerställa långsiktiga och ändamålsenliga förutsättningar för detta.

Karin Ernlund,
Generalsekreterare
Ideella Sverige